

OBSAH

ÚVOD	9
------------	---

MEDIACE V TEORII

1. HISTORIE MEDIACE	13
1.1 Kořeny mediace	13
1.2 Vývoj mediace jako specifické metody řešení konfliktů	16
2. TEORETICKÁ VÝCHODISKA MEDIACE	21
2.1 Filozofická východiska mediace	21
2.1.1 Význam filozofie pro praxi mediace	24
2.2 Psychologická východiska mediace	26
2.2.1 Systemický přístup	27
2.2.2 Psychologické teorie komunikace	29
2.2.3 Další psychologické zdroje mediace	30
2.3 Sociologická východiska mediace	32
2.3.1 Systém a teorie systémů	33
2.3.2 Konflikt a teorie konfliktu	34
2.3.3 Sociologické teorie komunikace	36
2.4 Právní východiska mediace	37
2.4.1 Filozofie práva	37
2.4.2 Teorie práva	39
2.4.3 Spravedlnost	39
3. TEORIE MEDIACE	43
3.1 Konflikt a komunikace	44
3.2 Systémový přístup	47
3.3 Definice mediace	50
4. ZÁKLADNÍ PRINCIPY A CÍLE MEDIACE	53
4.1 Dobrovolnost	53
4.2 Důvěrnost a důvěra	53
4.3 Změna soupeření na spolupráci	55
4.4 Orientace na budoucnost	56
4.5 Pochopení odlišností	57
4.6 Alternativy – hledání nových možností	57
4.7 Nestrannost, neutralita	58
4.8 Svoboda rozhodování	59
4.9 Převzetí zodpovědnosti	59
4.10 Cíle mediace	61

5. POJETÍ MEDIACE	63
5.1 Mediace jako metoda řešení problémů	65
5.2 Mediace jako forma pomoci	65
5.3 Mediace jako prevence konfliktů	66
5.4 Mediace jako metoda usmíření	67
5.5 Mediace jako metoda pochopení	68
5.6 Mediace a právo spolupráce	70
5.7 Mediace jako prostředek ochrany subjektivních práv	71
5.8 Mediace jako forma sociální kontroly	72
5.9 Mediace jako metoda sociální práce	73
5.10 Mediace a psychoterapie	73
5.10.1 Základní srovnání mediace a psychoterapie	74
6. VZTAHY V MEDIACI	79
6.1 Mediace jako komunikační situace	79
6.2 Vztahy v mediaci	81
6.2.1 Vztahy mezi účastníky mediace	84
6.2.2 Vztahy k mediaci a jejímu výsledku	93
6.3 Role mediátora	102
6.3.1 Role mediátora v závislosti na mediačním přístupu	104
6.3.2 Determinanty přístupu mediátora	107
7. PROCES MEDIACE	113
7.1 Řízení–regulace–vedení	114
7.2 Jednání a vyjednávání	114
7.3 Fáze mediace	117
7.3.1 Zahájení mediace	120
7.3.2 Získávání informací	121
7.3.3 Porozumění zájmům	128
7.3.4 Hledání řešení	128
7.3.5 Vyrůčení a sepsání dohody	129
7.3.6 Závěrečné slovo	130
7.4 Formy mediace	130
7.4.1 Alternativní způsoby řešení konfliktů	132
7.4.2 Formy mediace	133
7.5 Prostředky mediace	137
7.5.1 Strategie a techniky při mediaci	139
8. ETIKA ŘEŠENÍ KONFLIKTŮ	149

MEDIACE V PRAXI

9. PRÁVNĚ ORGANIZAČNÍ ASPEKTY MEDIACE	155
9.1 Status mediace	155
9.2 Status mediátora	161
9.3 Mediace v celosvětovém kontextu	162
9.4 Mediace v evropském kontextu	163
9.5 Mediace v České republice	165
10. INDIKACE K MEDIACI	169
10.1 Případy nevhodné pro mediaci	170
10.2 Případy vhodné pro mediaci	171
10.3 Přednosti mediace	172
10.4 Rozhodování se pro mediaci – motivace k mediaci	174

11. APLIKAČNÍ OBLASTI MEDIACE	179
11.1 Přehled aplikačních oblastí mediace	179
11.1.1 <i>Mediace v civilních sporech</i>	180
11.1.2 <i>Mediace v trestním řízení</i>	186
11.1.3 <i>Praktické předpoklady rozšiřování mediace</i>	188
11.2 Rodinná mediace	189
11.2.1 <i>Rozpad rodiny</i>	189
11.2.2 <i>Možnosti eliminace rizik a negativních důsledků rozpadu rodiny</i>	190
11.2.3 <i>Mediace v rodinných konfliktech</i>	191
11.2.4 <i>Předmět rodinné mediace</i>	193
11.2.5 <i>Principy rodinné mediace</i>	194
11.2.6 <i>Účastníci rodinné mediace</i>	195
11.2.7 <i>Legislativní podmínky rodinné mediace</i>	197
11.3 Peer mediace	199
11.3.1 <i>Smysl a cíl peer mediace</i>	199
11.3.2 <i>Průběh peer mediace</i>	200
11.3.3 <i>Peer mediace jako etická výchova zkušeností</i>	202
11.3.4 <i>Peer mediace v České republice</i>	204
11.4 Obchodní mediace	205
11.4.1 <i>Předmět obchodní mediace</i>	206
11.4.2 <i>Kritéria rozhodování se pro mediaci</i>	207
11.4.3 <i>Účastníci obchodní mediace</i>	207
11.4.4 <i>Legislativní podmínky ADR</i>	208
11.4.5 <i>Obchodní mediace v České republice</i>	208
12. MEDIÁTOR JAKO PROFESE	211
12.1 Kompetence mediátora	211
12.1.1 <i>Kvalifikace</i>	212
12.1.2 <i>Vzdělání</i>	213
12.1.3 <i>Odborné znalosti</i>	216
12.1.4 <i>Osobnostní předpoklady</i>	217
12.2 Profese a profesionalizace mediace	222
12.2.1 <i>Mediátor jako profese</i>	222
12.2.2 <i>Profesionalizace mediace</i>	228
13. VZDĚLÁVÁNÍ V MEDIACI	233
13.1 Uvedení do problematiky	233
13.2 Vzdělávání v mediaci v celosvětovém kontextu	235
13.3 Vzdělávání v mediaci v evropském kontextu	236
13.4 Vzdělávání v mediaci v České republice	238
13.5 Vlastní vzdělávání v mediaci	239
13.6 Počáteční vzdělávání v mediaci	241
13.7 Další vzdělávání v mediaci	243
13.8 Vzdělávání v rodinné mediaci	243
13.9 Návrh vzdělávání	244